

засобів; 6) розробка та реалізація заходів по забезпеченню транспортної безпеки; 7) підготовка спеціалістів у галузі забезпечення транспортної безпеки; 8) здійснення державного контролю в галузі забезпечення транспортної безпеки; 9) інформаційне, матеріально-технічне та науково-технічне забезпечення транспортної безпеки.

В основі забезпечення транспортної безпеки покладено захист життя, здоров'я осіб, що знаходяться на об'єктах транспорту та транспортних засобах, і майна від протиправних посягань. Результати проведеного дослідження дають можливість визначити зміст категорії «транспортна безпека» як комплекс заходів, що спрямований на недопущення незаконного втручання в діяльність єдиної транспортної системи.

Під «незаконним втручанням в діяльність єдиної транспортної системи» розуміється - протиправна дія (бездіяльність), що спрямована на приведення або погрожує приведенню у непридатний для експлуатації стан єдиної транспортної системи, що завдало шкоди життю і здоров'ю людей, матеріальну шкоду або створило погрозу настання таких наслідків.

Відповідно до цього, забезпечення транспортної безпеки це комплекс правових, економічних, організаційних заходів, що здійснюються органами державної влади і управління, спрямований на забезпечення нейтралізації погроз незаконного втручання в діяльність єдиної транспортної системи.

Сьогодні існуючі фінансово-економічні механізми господарювання на транспорті унеможливають підвищення ефективності використання транспортних засобів та забезпечення транспортної безпеки.

Література

1. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 04. 06. 2016 р. № 2952-17. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрану.

2. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 05. 04. 2001 р. № 2341-III із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 20. 05. 2015 р. № 4652-17. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрану.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 13. 04. 2012 р. № 4651-VI. - Електрон. дан. (6 файлів). - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрану.

4. Уголовный кодекс Российской Федерации [Електронний ресурс] : (УК РФ) от 13.06.1996 № 63-ФЗ (принят ГД ФС РФ 24.05.1996 // -Режим доступу:[www/ consultant.ru/pohular/ukrf/](http://www.consultant.ru/pohular/ukrf/). - Назва з екрану.

5. Коришева И.В. Уголовная ответственность за приведение в негодность транспортных средств или путей сообщения. Диссертация на соискание ученой степени канд. юр. наук. (12.00.08). - М., 2004. -С.80 (145с.)

6. Уголовный кодекс Республики Беларусь [Електронний ресурс] : (УК РБ) от 09.07.1999 № 275-3 (принят Палатой представителей 02.06.1999. Одобрен Советом Республики 24.06.1999 // -Режим доступу:mvs.gov.by/mainasx?guid=101163. -Назва з екрану.

7. Уголовный кодекс Республики Казахстан [Електронний ресурс] : изменениями и дополнениями по состоянию на 04.07.2015 // - Режим доступу:http://continentonline.com/Document/?doc_id=30222833&sublink=2800000. - Назва з екрану.

8. Уголовный кодекс Республики Узбекистан [Електронний ресурс] : (Утвержден законом Республики Узбекистан от 22.09.1994 № 2012-XII) (с изменениями и дополнениями по состоянию на 30.04.15) -Режим доступу:http://continentonline.com/Document/?doc_id=30421110&search=Уголовный%20кодекс%20узбекистана. - Назва з екрану.

9. Уголовный кодекс Киргизской Республики [Електронний ресурс] : от 1 октября 1997 года № 68 (с изменениями и дополнениями по

Состоянию на 03.08.15) Режим доступу:http://continentonline.com/Document/?doc_id=30222833&sublink=2800000. - Назва з екрану.

10. Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту (кримінально-правове та кримінологічне дослідження) [Текст] / В.А. Мисливий-М. : Київ-2005. - 302 с.

11. Матвійчук Я.В. Кримінальна відповідальність за порушення правил дорожнього руху або експлуатації транспорту (порівняльно-правове дослідження): автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.08 -К.:2009

12. Личность преступника [Текст] / [под ред Н. Н. Кондрашкова, В. Н. Кудрявцева, Н. С. Лейкина и др.]. - М. : Юрид. лит., 1971. - 356 с.

*Афанасенко С.І.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
ОДУВС
Надійшла до редакції: 29.01.2017*

УДК 343.97

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗЛОЧИНІВ ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТАТТЯМИ 135 І 136 КК УКРАЇНИ

Махатадзе К. Г.

В статті проведено дослідження злочинів, що посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності. До них віднесено діяння, що передбачені статтями 130, 133, 135, 136, 139, 284 КК України, при цьому індикаторними є злочини передбачені статтями 135, 136, 139 КК України. В роботі звертається увага на динамічні зміни злочинності цього виду з пристрастю у 2016 році. Охарактеризовано структуру злочинності за різними

критеріями. Встановлено, що злочини вчиняються у чотирьох основних сферах життєдіяльності суспільства: дорожньо-транспортні пригоди, професійна медична сфера, побутова сфера, де жертвами виступають неповнолітні особи та побутова сфера, де жертвами виступають повнолітні особи.

Ключові слова: залишення в небезпеці, ненадання допомоги хворому медичним працівником, ненадання

© К.Г. Махатадзе, 2017

допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, показники злочинності, динаміка, структура.

В статтє проведено исследование преступлений, посягающих на личную безопасность путем бездействия. К ним отнесены деяния, предусмотренные статьями 130, 133, 135, 136, 139, 284 УК Украины, при этом индикаторными являются преступления предусмотренные статьями 135, 136, 139 УК Украины. В работе обращается внимание на динамические изменения преступности этого вида с приростом в 2016 году. Охарактеризовано структуру преступности по различным критериям. Установлено, что преступления совершаются в четырех основных сферах жизнедеятельности общества: дорожно-транспортные происшествия, профессиональная медицинская сфера, бытовая сфера, где жертвами выступают несовершеннолетние лица и бытовая сфера, где жертвами выступают совершеннолетние лица.

Ключевые слова: оставление в опасности, неоказание помощи больному медицинским работником, неоказание помощи лицу, находящемуся в опасном для жизни состоянии, показатели преступности, динамика, структура.

The article investigates crimes that encroach on personal safety through inactivity. These include acts stipulated by Articles 130, 133, 135, 136, 139, and 284 of the Criminal Code of Ukraine, while indicative are the crimes stipulated by Articles 135, 136 and 139 of the Criminal Code of Ukraine. The paper focuses on the dynamic changes in the criminality of this type with growth in 2016. The structure of crime according to different criteria is characterized. It was established that crimes are committed in four main spheres of society's life: road traffic accidents, professional medical sphere, domestic sphere, where victims are minors and domestic sphere, where the victims are elderly persons.

Keywords: leaving in danger, failure to provide health assistance by a medical employee, failure to provide to the person, which is in the dangerous for life, indicators of crime, dynamics, structure.

Актуальність роботи. Сьогодні Україна знаходиться на етапі розвитку і глибокого реформування різних сфер життя суспільства: правові, соціальні, моральні, ідеологічні тощо. При цьому на ключовими і фундаментальними визнаються загальнолюдські цінності, такі як життя і здоров'я людини і громадянина. Недарма Кримінальний кодекс України, захищаючи найбільш важливі суспільні відносини, висунув на перший план охорону інтересів особистості. При цьому потенційну небезпеку становлять діяння, як завдають пряму шкоду (наприклад, тілесні пошкодження, вбивства тощо), так і ті що посягають на безпеку життя і здоров'я людини шляхом бездіяльності. До них, зокрема, відносяться залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Незважаючи на те, що реальна шкода життю та здоров'ю потерпілого може і не настати, такі діяння є неприйнятними, як з позиції моральних правил, так і закону. У зв'язку з цим необхідним є дослідження стану та тенденцій злочинів, які посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності (залишення у небезпеці та ненадання допомоги особі, яка

перебуває в небезпечному для життя стані).

Метою цієї статті є надання кримінологічної характеристики кількісних та якісних показників злочинів у виді залишення у небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Окремим аспектам дослідження злочинів, що посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності займалися: Н.Г. Александрова, В.В. Бабаніна, М.А. Горбатова, Н. І. Загородніков, Г.К. Матвєєв, Я.А. Миц, С.І. Молчанова, Є.О. Пилипенко, О.В. Чайка. Вказані автори зробили значний вклад у розвиток наукової думки у цьому напрямку, однак роботи були присвячені кримінально-правовим або криміналістичним питанням. Тому постала необхідність дослідження злочинів, що посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності з позицій кримінологічної науки.

Виклад основного матеріалу. В останні роки рівень злочинності має сталу тенденцію до збільшення кількості зареєстрованих повідомлень про вчиненні кримінальні правопорушення. Як зазначають у науковій літературі, чималу роль в цьому зіграла індивідуалізація суспільства, яка бере все більш крайні форми на тлі одностороннього і примітивного тлумачення принципу визнання особистих прав і свобод людини найвищою соціальною цінністю, що виражається в відстороненості від проблем людей, що знаходяться поруч. Однак більшою мірою падіння духовності суспільства стало результатом важких соціально-економічних умов в країні, які змушують більшість людей, в прагненні вижити, думати тільки про себе. Крім об'єктивних факторів суспільного розвитку склалася ситуація багато в чому обумовлена недосконалістю чинного кримінального законодавства, норми якого містять занадто складні і неоднозначні визначення складів названих злочинів, що в підсумку позначається на відсутності одноманітності в практичній діяльності правоохоронних органів щодо застосування кримінально-правових норм[6; 1].

Тому саме зараз, необхідним є проведення саме кримінологічного дослідження злочинів, що посягають на особисту безпеку осіб шляхом бездіяльності. Звичайно кримінальна статистика не може повністю відобразити реальну криміногенну ситуацію в країні, однак вона є індикатором тенденцій змін злочинності, в тому числі і злочинів у виді залишення у небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Кримінальний кодекс України у статтях 135 і 136 передбачає кримінальну відповідальність за залишення у небезпеці і ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. У науковій літературі існують різні підходи до вивчення цього підвиду злочинності. Так, С.І. Молчанова розглядає їх, як складову злочинів, що посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності[5]. М.А. Горбатова вказаний вид злочинності визначає, як «...систему злочинів, що ставлять в небезпеку життя або здоров'я»[2].

На нашу думку, хоча вказані норми і передбачено в Розділі II Злочини проти життя і здоров'я особи, вони складають окремий підвид насильницької злочинності, для якого характерним є егоїзм, зневага до безпеки іншої людини тощо. Об'єктом злочинів, які посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності є життя і здоров'я людини, тому вони відносяться саме до насильницької злочинності. Як зазначають вчені, вчинення насильницького злочину можливе як шляхом дії,

---

так й через бездіяльність, тобто насильницьких способів вчинення злочину може являти собою форму прояву злочинної дії або бездіяльності [4; 3, с. 64-65]. Наряду з вказаними складами злочинів до даного підвиду відносяться злочини передбачені статтями 130, 133, 139, 284 КК України. У цій статті ми проаналізуємо кількісні та якісні показники злочинів передбачених статтями 135, 136 і 139 КК України.

За офіційними статистичними даними, за минулі роки в Україні найбільше зареєстровано злочинів передбачених статтями 135 і 136 КК України. Так, на підставі офіційної статистичної інформації Генеральної прокуратури у 2016 році було зареєстровано 306 злочинів цього підвиду, з них 232 передбачених статтею 135 КК України, 75,8% від загальної кількості; 22 передбачених статтею 136 КК України, 7,2% від загальної кількості; 46 передбачених статтею 139 КК України, 15% від загальної кількості. Вказані види злочинів є ядром злочинності, що посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності і тому, в подальшому, вказані види злочинів будуть індикаторними і використовуватись при дослідженні вказаного підвиду злочинності[8].

Кримінологічна аналіз злочинності здійснюється на підставі дослідження кількісних і якісних показників. У кримінології до них віднесено рівень, динаміку, структуру, ціну, топографію тощо. Такий аналіз дозволить прослідкувати масштаби поширення цього виду злочинності в Україні та визначити її місце в структурі злочинності загалом. Варто звернути увагу, що при проведенні аналізу матеріалів практики та офіційної статистичної інформації, необхідно враховувати недосконалість обліку, а також безсистемність ведення в минулі роки ЄДРСР.

Загалом криміногенна ситуація в Україні є досить невтішною, що означає в першу чергу, тенденції росту всіх видів злочинності. Так, у минулому році (2016) було зареєстровано 593 тис. злочинів, з них 45979 злочинів проти життя і здоров'я особи, тобто 7,8% від загальної кількості, а злочинів, що які посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності 0,68% від загальної кількості зареєстрованих злочинів проти життя і здоров'я особи. З першого погляду частка є незначною, однак вона має сталу динаміку росту зареєстрованих злочинів (минулого року аналогічний показник становив 0,66%). Особливу увагу, заслуговує питання латентності вказаного виду злочинності. Вбачається, що насильницькі злочини є одними із найменш латентних, крім злочинів проти статевої свободи, однак, злочини проти безпеки особистості є також доволі латентними. Це пов'язано в першу чергу з особливостями об'єктивної сторони та сферами життєдіяльності людини в яких вони вчиняють: медична сфера, побут, дорожньо-транспортні пригоди (за матеріалами дослідження ЄДРСР).

Для характеристики структури досліджуваного виду злочинності було проаналізовано вироків по кримінальним по кримінальних провадженнях за статтями 135, 136, 130, 133, 139, 284 КК України винесених у період з 01.01.2016 р. по 31.12.2016 р., так як інформація в інших джерелах відсутня або є неповною, що не дозволяє в повній мірі розкрити мету цієї роботи. Всього за зазначений період було ухвалено 20 вироків, з них 19 за статтею 135 КК України і 1 за статтею 136 КК України. По інших статтях, інформація відсутня. Так, при дослідженні вказаних процесуальних рішень встановлено, що найбільш типовими сферами у яких вчиняються злочини вказаного виду є: дорожньо-транспортні пригоди (70%), побутова

сфера, де потерпілими є неповнолітні особи (15%), побутова сфера, де потерпілими є інші особи (15%). Особливу увагу варто звернути на медичну сферу. Так, незважаючи на те, що у 2016 році за статтею 139 КК України було зареєстровано 46 кримінальних правопорушень, судами не було ухвалено жодного вироку за вказаною статтею. Це є прямим відображенням, як складності розслідування злочинів зі спеціальним суб'єктом у вказаній сфері, так і максимальної «закритості» від правоохоронних органів та правосуддя та фактичної кругової поруки про що постійно наголошується в засобах масової інформації. ситуацій вчинення вказаних злочинів.

Злочини, які посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності часто вчиняються особами у стані алкогольного сп'яніння. Так, відповідно до офіційних статистичних даних за 2016 рік до суду було направлено 127 кримінальних проваджень за статтею 135 КК України, з них у 39 фігурують особи, що вчинили злочини в стані алкогольного сп'яніння, тобто 30,7%. Проведене нами вивчення вироків по кримінальних справах за статтею 135 КК України ухвалених за 2016 рік дало дещо інші результати - 55% засуджених осіб перебували в стані алкогольного сп'яніння. Цікаво, що така тенденція вчинення злочинів в стані алкогольного сп'яніння характерна для насильницької злочинності загалом (30,03%), що є аргументом до віднесення досліджуваного виду злочинності саме до насильницької[8].

Однією з характерних особливостей є те, що злочини цього виду, як правило вчиняються одноособово. Так, групою осіб було вчинено лише 2,4% (які характерні саме для побутової сфери, наприклад, конфліктні ситуації з нанесенням тілесних ушкоджень). Це пояснюється в першу чергу, конкретними життєвими ситуаціями в яких вчиняються такі види злочинів, наприклад, дорожньо-транспортні пригоди, які становлять найбільшу кількість.

Динаміка вказаного виду злочинності за останні чотири роки постійно змінюється і має тенденцію до збільшення рівня вчинених злочинів. Для порівняння динамічних рядів доречно буде використовувати ланцюговий метод, що дозволить побачити тенденцію у розвиткові цього явища. Тобто, кожен досліджуваний рік буде порівнюватися з попереднім. Для методологічної точності використовувалася лише офіційна статистична інформація Генеральної прокуратури, так як починаючи з 20.11.2012 року були концептуально змінені підходи до обліку кримінальних правопорушень. Так, у 2013 році на території України було зареєстровано 196 злочинів передбачених статтею 135 КК України і 40 статтю 136 КК України, у 2014 відбулося зменшення по відношенню до попереднього періоду на 5,1% (135), 62,5% відповідно. У 2015 році зберігалася тенденція до зменшення рівня злочинів передбачених статтею 135 КК України - 20,4%, однак збільшилась кількість злочинів передбачених статтею 136 КК України - 180% (по відношенню до попереднього періоду). У 2016 році було зафіксована найбільша кількість злочинів у виді залишення у небезпеці ніж у попередні періоди - 156,8% (по відношенню до попереднього періоду), при цьому кількість злочинів передбачених статтею 136 КК України зменшилась на 18,5%[8].

Для об'єктивності аналізу фактичного стану злочинності досліджуваного виду необхідно також вивчити офіційні статистичні дані про кількість ДТП в Україні за аналогічний період, які відображають кількість травмованих та загиблих осіб. Вказані відомості є офіційною

статистичною інформацією, що міститься на Інтернет сторінці Управління безпеки дорожнього руху Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України. Так, у 2013 році було зафіксовано 42354 дорожньо-транспортних пригоди, у 2014 році - 36816 (-13,07%), у 2015 році - 35437 (-3,74%), у 2016 році - 37023 (+4,5%) [7]. Розрахунки також проводилися ланцюговим методом (по відношенню до попереднього періоду). Тобто, як динаміка ДТП, так і динаміка вчинених злочинів у цій сфері, мають тенденції до збільшення. При цьому, часта вчинених злочинів значно зросла, по відношенню до кількості ДТП, що свідчить про погіршення криміногенної ситуації.

Висновки. Отже, злочини, що посягають на особисту безпеку шляхом бездіяльності складають окремий підвид насильницької злочинності. До неї входять діяння що посягають на життя і здоров'я людини, характерним для них є егоїзм, зневага до безпеки іншої особи тощо. Вважається, що до цього виду відносяться діяння передбачені статтями 130, 133, 135, 136, 139, 284 КК України. Індикаторними є для вивчення тенденцій і стану злочинності вказаного виду є злочини передбачені статтями 135, 136, 139 КК України. Кількість зареєстрованих правопорушень цього виду за останні роки збільшилася. Як правило такі злочини вчиняються у чотирьох основних сферах життєдіяльності суспільства: дорожньо-транспортні пригоди, професійна медична сфера, побутова сфера, де жертвами виступають неповнолітні особи та побутова сфера, де жертвами виступають повнолітні особи. Як правило такі злочини вчиняються в стані алкогольного сп'яніння, одноособово. Особливої уваги потребує подальше встановлення рівня латентності, злочинів, що посягають на особисту безпеку людей шляхом бездіяльності.

Література

1. Александрова Н.Г. Ответственность за оставление в опасности по уголовному праву : дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук спец.: 12.00.08 «Уголовное право и криминология; Уголовно-исполнительное право» / С.І. Молчанова. - Москва, 2000. - 186 с.
2. Горбатова М.А. Составы преступлений, ставящих в опасность жизнь или здоровье: Понятие, система и

уголовно-правовой анализ: дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук спец.: 12.00.08 «Уголовное право и криминология; Уголовно-исполнительное право» / М.А. Горбатова. - Саратов, 2002. - 212 с.

3. Загородников Н. И. Советское уголовное право. Общая и Особенная части / Н. И. Загородников. - М. : Юридическая литература, 1975. - 568 с.

4. Матвеев Г. К. Теоретические вопросы причинности бездействия / Г. К. Матвеев // Советское государство и право. - 1962. - № 10. - С. 57-67.

5. Молчанов С.І. Преступное бездействие, посягающее на личную безопасность: дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук спец.: 12.00.08 «Уголовное право и криминология; Уголовно-исполнительное право» / С.І. Молчанова. - Тамбов, 2009. - 210 с.

6. Мыц Я.А. Оставление в опасности в уголовном праве России : дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук спец.: 12.00.08 «Уголовное право и криминология; Уголовно-исполнительное право» / С.І. Молчанова. - Ульяновск, 2007. - 208 с.

7. Статистика аварійності в Україні за 12 місяців 2016 року Управління безпеки дорожнього руху Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sai.gov.ua/ua/ua/static/21.htm>

8. Статистична інформація Генеральної прокуратури України «Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2016 рік» // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112661&libid=100820#

*Махатадзе К. Г.
аспірантка кафедри криминології
НУ «Одеська юридична академія»
Надійшла до редакції: 15.02.2017*

УДК 343.2

ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ РАСИЗМУ ТА КСЕНОФОБІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Небеська М. С.

У даній статті розглянуто основні проблеми проявів расизму та ксенофобії в сучасному суспільстві. Виявлені та проаналізовані причини стосовно цієї проблеми, що склалася в Україні. Здійснено аналіз національного та міжнародного законодавства, що регулюють питання прав людини. Визначені шляхи подолання та протидії расизму та ксенофобії в українському суспільстві.

Ключові слова: расизм, ксенофобія, національна безпека, протидія, попередження.

В данной статье рассмотрены основные проблемы проявления расизма и ксенофобии в современном обществе. Выявлены и проанализированы причины этой проблемы, которая сложилась в Украине. Осуществлен анализ национального и международного

© М.С. Небеська, 2017

законодательства, регулирующие вопросы прав человека. Определены пути преодоления и противодействия расизму и ксенофобии в украинском обществе.

Ключевые слова: расизм, ксенофобия, национальная безопасность, противодействие, предупреждение.

This article deals with the main problems of manifestations of racism and xenophobia in modern society. Revealed and analyzed the reasons for this problem in Ukraine. The analysis of national and international legislation regulating human rights issues has been carried out. The ways of overcoming and counteracting racism and xenophobia in the Ukrainian society are determined.

Key words: racism, xenophobia, national security, counteraction, prevention.

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС**